

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

II. An Testamentum non privilegiatum in Foro Conscientiæ validum sit, si ei desint solemnitates Juris Civilis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

QUÆSTIO II.

An Testamentum non privilegiatum in Foro conscientiae validum sit, si ei desint solemnitates Juris Civilis?

Rationes afferentium, tale Testamentum in Foro conscientiae esse invalidum,

12. **C**irca resolutionem hujus celebris Quæstionis practicæ admodum variant Doctores, & generatim in tres diversas abeunt sententias. Prima est Covarruviz c. 10, de Testament. num. 12. & 19. Herincx disp. 2. q. 4. de Testament. n. 60. Vasquezij, & quorundam aliorum, qui docent, ejusmodi Testamentum etiam in Foro conscientiae invalidum esse; ut proinde hæres in tali Testamento institutus, & Legatarij (id est, ij, quibus aliquid in Testamento illo est legatum) teneantur ad restitutionem, hæredibus ab intestato venientibus faciendam, omnium eorum, quæ ex tali Testamento acceperunt. Rationem dant. Tum quia Jus Civile hujusmodi Testamentum vult haberi pro infecto, illudque ait sine dubio nullum esse; ut patet ex cit. l. Hac consultissima. C. de Testam. ibi: *Ex imperfecto testamento voluntatem teneri defuncti, nisi inter solos liberos à parentibus utriusque sexus habeatur, non volumus: junctâ l. Si unus. C. eod.* Tum quia, si talia Testamenta in Foro conscientiae essent valida, iniquè Judices facerent ea infringendo, imò foverent apertam injusticiam, dum hæredibus ab intestato adjudicant bona Defuncti, quæ alijs hæredibus in Testamento relicta sunt.

Fundamenta oppositæ sententiæ, seu quoddam Tale Testamentum validum sit.

13. Secunda sententia est Lessij lib. 2. de just. & jure, cap. 19. dubit. 3. num. 12. Sannig disp. 12. de just. quest. 3. num. 9. Mastrij disp. 4. Theol. Moral. num. 52. & plurium aliorum. Et hæc sententia immediatè tenet oppositum priori, dum docet, tale Testamentum in Foro conscientiae validum esse, & licitè retineri, quod ex tali Testamento possidetur, sive titulo hæreditatis, sive legati. Idque probari solet tum autoritate plurium Theologorum, hanc sententiam tenentium: tum ex eo, quia Leges irritantes Testamenta debitis solemnitatibus destituta, fundantur in præsumptione fraudis, §. 1. Instit. de Testament. ergo ubi fraus abest, etiam ipsæ leges cessant obligare; cum præsumptio cedat veritati. Et hinc l. Questionem. C. de Fideicommissis, confessio hæredis jurata absque alia solemnitate sufficit, ut is teneatur solvere Fideicommissum, nec auditur volens se tueri

ex

ex minus solemnitate. Et simile quid habetur l. Non dubium. C. de Testamentis; ubi approbatio hæredis facit, ut is teneatur solvere Legata, & Fideicommissa, ex inutili Testamento relicta.

14. Ex qua sententia proinde infert citatus Lessius num. 21. Corollarium hujus sententia. & seqq. hæredem ab intestato, si sciat voluntatem defuncti, tene-ri restituere hæreditatem, & solvere Legata illis, quibus Testamento minus solemniter debentur. Item infert, quòd si hæres ab intestato retineat hæreditatem & Legata, possint illi, quibus aliquid per tale Testamentum fuit relictum, uti occultam compensationem; cum reverà res illæ sint ipsorum.

15. Tertia tandem sententia, quam præ cæteris probabilem, & in praxi expeditam, ac tutam censet Layman lib. 1. tract. 4. c. 17. & tenet Dominicus Sotus cum nonnullis alijs, est media inter duas præmissas sententias: quæ docet, ejusmodi Testamentum quòdammodo esse validum, & quòdammodo invalidum. Validum quidem, antequàm per sententiam Judicis irritetur, seu irritum declaratur. Invalidum verò, quatenus ejusmodi Testamentum minus solemniter potest, imò & debet, per sententiam Judicis irritum declarari, ac rescindi, si his super eo mota fuerit, & ad Judicium sæculare deferatur.

16. Ratio hujus tertiæ sententiæ, quæ præ cæteris placet, utpote probabilior, desumitur ex eo: quia imprimis hanc videntur convincere fundamenta præmissæ utriusque extremæ sententiæ, utpote quarum prior habet locum post sententiam Judicis, posterior verò ante sententiam Judicis. Confirmatur, & ulterius prima pars, qua dicitur, tale Testamentum carens solemnitate Juris Civilis esse validum pro Foro conscientia ante sententiam Judicis, probatur ex eo: quia in tali Testamento saltem ad est obligatio naturalis, donec exceptione Legis Civilis elidatur: atqui obligatio naturalis sufficit ad transferendum dominium (c) ergo Testamentum illud transfert dominium, sicque est validum, donec per sententiam Judicis irritetur. Unde inferitur, quòd hæres in Testamento minus solemniter institutus possit rem sibi relictam justè retinere, donec ab ipso per sententiam Judicis repetatur.

17. Secunda pars tertiæ sententiæ, qua dicitur, tale Testamentum minus solemniter in tantum esse invalidum, quatenus debet rescindi per sententiam Judicis, probatur ex eo. Quia Testamentum imperfectum, est invalidum secundum Jus Civile: atque

atqui Judex debet judicare secundum Leges, ac Jus Civile; ergo. Accedit, quod lex, ac sententia Judicis secundum leges judicantis, si est justa in Foro externo, sit etiam justa in Foro conscientiae, nisi funderetur in falsa praesumptione; prout allegatis pluribus Authoribus docet Sanchez *lib. 1. in Decalog. cap. 10. n. 11.* & Layman *loc. cit. n. 8.* ergo etiam sententia Judicis, qua secundum Leges Civiles irritat Testamentum minus solemne, erit justa; & consequenter Testamentum illud post sententiam Judicis invalidum, etiam in Foro conscientiae.

Solvantur
rationes
primae sen-
tentiae.

(d) *Dist.*
1. n. 34.

Satisfic-
tionibus se-
cundae ex-
tremae sen-
tentiae.

18. Quod si contra hanc sententiam objiciantur, atque urgeantur fundamenta utriusque extremae sententiae. Resp. in primis ad textus *num. 12.* allegatos, Leges Caesareas Testamentis minus solemnibus resistere tantum civiliter, non autem naturaliter. Porro effectus obligationis naturalis praecipuus est ille, quod cuiquam jus tribuat accipiendi, & retinendi illud, quod naturaliter sibi debetur, si id nullam oppositam exceptionem solvatur, prout jam dictum superius. (d) Quia vero obligatio naturalis duplex est, una omnino efficax; altera aliquo modo inefficax, utpote quae per exceptionem ex beneficio Legis Civilis elidi potest, ut advertit *cit. Layman cap. 9. num. 9.* hinc dicendum, Testamenta minus solemnia, habere obligationem naturalem dumtaxat aliquo modo inefficacem; quae proinde per exceptionem ex beneficio Legis, ac secutam sententiam Judicis elidi potest.

19. Resp. deinde ad fundamenta alterius sententiae, *num. 13.* allata. Ad primum distinguitur antecedens: Leges illae fundantur in praesumptione fraudis universali, conceditur; in praesumptione fraudis particulari, negatur. Unde quia adhuc subest praesumptio fraudis universalis, hoc est, talis praesumptio, quae generatim de fraudibus circa Testamenta ob avaritiam hominum facile contingentibus concipitur, Jure ad praecavendum eisdem fraudibus sic disponente, rite per sententiam judicis Testamenta minus perfecta rescindi possunt. Ad alterum dicitur, illud esse speciale: quia haeres jurato confitens, hanc fuisse voluntatem Defuncti, aut approbans Legata ex inutili Testamento relicta, hoc ipso censetur voluntatem Defuncti agnovisse, & raram habere; sicque noluit Jus Civile, obligationem naturalem talis ultimae voluntatis per sententiam Judicis rescindi.

* *

QUE.